

Editoriál

Henrieta Moravčíková

Stalo sa dobrou tradíciou, že výstavný priestor Fakulty architektúry STU predstavuje každý rok dielo jednej z kľúčových osobností slovenskej architektúry spojenej aj osobne s touto vzdelávacou inštitúciou. Po Štefanovi Svetkovi, Ladislavovi Kušnírovi, Mariánovi Marcinkovi a trojici Konček, Skoček, Títl sa veľkorysé foyer fakulty otvorilo zakladateľom moderného slovenského urbanizmu, trojici profesorov Tibor Alexy, Ján Kavan a Filip Trnkus. Prehliadka ich diela opierajúceho sa o tri základné piliere – výskum, navrhovanie a výučbu – je nielen retrospektívou bohatej tvorivej činnosti, ale aj koncentrovanou ukážkou dobového urbanistického myslenia. V priebehu tridsiatich rokov, ktoré výstava reflektuje, prešli názory na tvorbu mesta v medzinárodnom kontexte, ale aj na Slovensku zásadnými zmenami. Zatiaľ čo pre šesťdesiate roky 20. storočia sú charakteristické veľké zámery na výstavbu nových miest a mestských štvrtí, o desaťročie neskôr sa pozornosť presunula do oblasti prestavby centrálnych mestských častí. Osemdesiate roky charakterizuje tvorba peších zón a deväťdesiate roky zase revitalizácia obytného prostredia panelových sídlisk. Dielo Alexyho, Kavana a Trnkusa všetky tieto trendy bezprostredne odrážalo či priamo tvorilo. Na súťažných návrhoch na Petržalku a Wien-Süd tak môžeme sledovať, ako dokázalo slovenské prostredie rovnocenne a sebavedomo vstúpiť do medzinárodnej konfrontácie, plány na prestavbu centra Bratislavy zase prezrádzajú čo-to o vizionárskom rozmere moderného urbanizmu a návrhy revitalizácie obytného prostredia sídlisk zase dokumentujú schopnosť nedogmaticky revidovať aj vlastné postoje. Vo vzťahu k akademickému prostrediu stojí za osobitnú zmienku aj úzke spojenie výskumu a tvorby charakteristické pre pôsobenie Alexyho, Kavana a Trnkusa.

Význam odkazu diela trojice profesorov Alexyho, Kavana a Trnkusa pre Fakultu architektúry STU dokumentuje aj monotematické číslo časopisu ALFA, ktoré je venované jednak pripomenutiu ich diela, ale súčasne vytvára priestor aj na prezentáciu výsledkov aktuálneho urbanistického výskumu.
